

**Урсу
Дмитро Павлович**

10. 10. 1936 р.

д-р іст. наук,
професор каф. нової та новітньої історії

Контактна інформація:

Тел.: 33-40-85

Державні нагороди та почесні звання:

премія на Всесоюзному конкурсі наукових праць (1985) за монографію «Современная историография стран Тропической Африки, 1960-1980» (М., 1983).

Основний напрямок наукової діяльності: методологія історії, історіографія, історія сходознавства, африканістика

Кандидатська дисертація:

“Соціальна політика Англії 1900-1914 рр.”

Місце захисту:

Пермський університет

Рік захисту:

1969 р.

Докторська дисертація:

“Сучасна історіографія країн Тропічної Африки”

Місце захисту:

Інститут сходознавства АН СРСР, м. Москва

Рік захисту:

1985 р.

Дисертації, які були захищені під керівництвом ученого:

1. Амадор Сьерра Конрадо. Подъем революционного движения на Кубе в 30-е годы (ХДУ, 1987 р.)
2. Катато Мазен Ибрагим. Политика Великобритании в Палестине между двумя мировыми войнами (ДДУ, 1992 р.)
3. Горлянський С. П. Профспілковий рух у Великобританії (ЗДУ, 1997 р.)
4. Завгородній В. В. Еволюція зовнішньополітичного курсу США в 1944-1948 рр. (ДДУ, 1997 р.)
5. Чернікова І. В. Історична еволюція багаїзму (ДНУ, 2001 р.)

6. Поляков В. Є. Історична топоніміка міста Сімферополя (ДНУ, 2004 р.)
7. Сайдаметов Е. Х. Рух солідарності кримськотатарської діаспори в США з боротьбою співвітчизників за повернення з департації (ОНУ, 2007 р.)

Навчальна діяльність (списки дисциплін, лекційні курси):

Загальні курси

- нової історії країн Європи та Америки
- методології історичної науки,
- вступ до спеціальності, історії дипломатії, міжнародних відносин на Близькому та Середньому Сході;

Спеціальні курси

- джерелознавства історії нового та новітнього часу
- усної історії: теорії та практики, історіографії історії Африки, історії міжнародних організацій, методології та методики опрацювання історичних джерел

Наукові праці (з 2000 р.):

Монографії:

2000

Профессора Таврического национального университета им. В. И. Вернадского, 1918-2000 / Д. П. Урсу. – К. : Лыбидь, 2000. – 150 с.

2004

Бекир Чобан-заде : жизнь, судьба, эпоха / Д. П. Урсу. – Симферополь : Крычпедгиз, 2004. – 276 с.

2005

Професори Таврійського університету, 1918-1941 : біогр. нариси / Д. П. Урсу. – Сімферополь : ДіАйПі, 2005. – 108 с.

2006

Факультет : воспоминания, разыскания, размышления / Д. П. Урсу. – Одесса : Optimum, 2006. – 305 с.

2010

Мовні та літературні зв'язки України з країнами Сходу : колективна монографія / за ред. І. П. Бондаренка. – К. : Вид. дім Д. Бураго, 2010. – 472 с.

Навчальні посібники:

2000

Международные организации : история и современность / Д. П. Урсу. – Симферополь : РИО ТЭИ, 2000. – 231 с.

Статті:

2000

Видатний зоолог і мандрівник / Д. П. Урсу // Крим. світлиця. – 2000. – 17 берез.

Визначний економіст і статистик / Д. П. Урсу // Крим. світлиця. – 2000. – 5 трав.

Визначний математик, організатор вищої школи / Д. П. Урсу // Крим. світлиця. – 2000. – 26 трав., 2 черв.

Дослідник словянських мов / Д. П. Урсу // Крим. світлиця. – 2000. – 7 квіт.

Географ-енциклопедист і громадський діяч / Д. П. Урсу // Крим. світлиця. – 2000. – 6 січ.

Культурне відродження кримських татар в 20-і роки / Д. П. Урсу // Хроніка-2000 : укр.. культ. альм. – К., 2000. – Вип. 34. – С. 267-273.

Новые архивные материалы по истории востоковедения в Крыму / Д. П. Урсу // Востоковед. сб. – 2000. – № 4. – С. 3-19.

Перші ректори / Д. П. Урсу // Крим. світлиця. – 2000. – 28 січ.

Ректор Бекіров / Д. П. Урсу // Крим. світлиця. – 2000. – 4 лют.

Ученые степени вчера и сегодня / Д. П. Урсу // Учен. зап. Тавр. экол. ин-та. – 2000. – Вып. 2. – С. 455-470.

2001

Аблямітова Зоре / Д. П. Урсу // Енциклопедія сучасної України. – К., 2001. – Т. 1. – С. 31.

Азізов Якуб / Д. П. Урсу // Енциклопедія сучасної України. – К., 2001. – С. 217.

Айвазов Асан Сабрі / Д. П. Урсу // Енциклопедія сучасної України. – К., 2001. – С. 230.

Акчокракли Осман / Д. П. Урсу // Енциклопедія сучасної України. – К., 2001. – С. 341-342.

Александрович Рамазан / Д. П. Урсу // Енциклопедія сучасної України. – К., 2001. – С. 360.

Ардашев П. М. / Д. П. Урсу // Енциклопедія сучасної України. – К., 2001. – С. 635.

Асанов Алі / Д. П. Урсу // Енциклопедія сучасної України. – К., 2001. – С. 738.

Асанов Емірсеїт / Д. П. Урсу // Енциклопедія сучасної України. – К., 2001. – С. 738-739.

Великий терор в Криму : трагедия народа, трагедия культуры / Д. П. Урсу // Репрессированное поколение крымскотатарских общественно-политических деятелей, подвижников науки и культуры. – Симферополь, 2001. – С. 5-22.

Кримська (Східна) війна / Д. П. Урсу // Тарас Шевченко і Крим : енциклопед. Довід. / упоряд. Г. А. Рудницький. – Симферополь : Таврія, 2001. – С. 137-138.

Методологічні принципи українознавства / Д. П. Урсу // Учен. зап. Симферопол. гос. ун-та. – 2001. – Т. 14, №1. – С. 68-73.

Синявський Антін / Д. П. Урсу // Енциклопедія сучасної України. – К., 2001. – С. 233.

2002

Архивные поиски крымского француза, героя Мадагаскара / Д. П. Урсу // Учен. зап. Тавр. нац. ун-та. – 2002. – Т. 15, №1. – С. 65-70.

Востоковед проф. В. И. Филоненко : жизнь и труды / Д. П. Урсу // Востоковед. сб. – 2002. – № 5. – С. 4-28.

Годы возмужания Бекира Чобан-заде / Д. П. Урсу // Голос Крыма. – 2002. – 20, 27 сент., 4 окт.

Годы ученичества Бекира Чобан-заде / Д. П. Урсу // Голос Крыма. – 2002. – 11 мая.

Крымские годы жизни Бекира Чобан-заде / Д. П. Урсу // Библиотечное дело и краеведение. – 2002. – № 4. – С. 77- 92.

Къырымдыки бую террор : халкънынъ фадннасы, медениетнинъ фадннасы = Великий терор в Криму : трагедия народу, трагедия культуры / Д. П. Урсу // Яни дюнъя. – 2002. – 2 нояб.

Студенческие годы Бекира Чобан-заде / Д. П. Урсу // Библиотечное дело и краеведение. – 2002. – Вып. 3. – С. 155-173.

1920-1930-джы сенелери Къырым маариф реберлери орьюсюнен чёкюч арасында = Керівники освіти Криму між молотом і ковадлом в 1920-1930-х роках / Д. П. Урсу // Тасиль. – 2002. – № 2. – С. 18-21.

Як припинити “громадянську війну” / Д. П. Урсу // День. – К., 2002. – 10 жовт.

2003

Байбуртли Ягъя Наджі / Д. П. Урсу // Енциклопедія сучасної України. – К., 2003. – Т. 2. – С. 95.

Байкіна Сара / Д. П. Урсу // Енциклопедія сучасної України. – К., 2003. – С. 100.

Балич Усеїн Велі / Д. П. Урсу // Енциклопедія сучасної України. – К., 2003. – С. 165.

Батирмурзаєв Абдул-Гаміт / Д. П. Урсу // Енциклопедія сучасної України. – К., 2003. – С. 303.

Бекіров Мустафа / Д. П. Урсу // Енциклопедія сучасної України. – К., 2003. – С. 435.

Бекир Чобан-заденинъ маариф саасындаки фаалиети = Діяльність Бекира Чобан-заде як організатора освіти / Д. П. Урсу // Тасиль. – 2003. – № 3. – С. 28-34.

История и литература, история литературы / Д. П. Урсу // Серебряный век : диалог культур : сб. науч. ст. памяти проф. С. П. Ильёва. – Одесса, 2003. – С. 14-27.

Международное признание профессора Б. Чобан-заде / Д. П. Урсу // Голос Крыма. – 2003. – 21 нояб.

Профессор Бекир Чобан-заденинъ джиан севиесинде танылувы = Міжнародна слава професора Бекара Чобан-заде / Д. П. Урсу // Тасиль. – 2003. – С. 35-39.

Охота на человека / Д. П. Урсу // Голос Крыма. – 2003. – 14, 21 марта.

Педагогическая и научная деятельность Б. Чобан-заде в Баку / Д. П. Урсу // Голос Крыма. – 2003. – 7 февр.

«Птицы смерти в зените стоят» / Д. П. Урсу // Голос Крыма. – 2003. – 18, 25 апр.

Чтоб знали и любили родной язык / Д. П. Урсу // Крым. панорама. – 2003. – 12 марта.

2004

Боданінський Алі / Д. П. Урсу // Енциклопедія сучасної України. – К., 2004. – Т. 3. – С. 113.

Боданінський Усеїн / Д. П. Урсу // Енциклопедія сучасної України. – К., 2004. – С. 113.

Боспорський університет / Д. П. Урсу // Енциклопедія сучасної України. – К., 2004. – С. 385.

Крымский француз, герой Мадагаскара / Д. П. Урсу // Французы в Крыму. – Симферополь, 2004. – С. 122-127.

Летопись эпохи возрождения / Д. П. Урсу // Голос Крыма. – 2004. – 26 нояб.

Лицей в Галатасарае : вчера и сегодня / Д. П. Урсу // Полуостров. – 2004. – 12 марта.

Международное признание профессора Б. Чобан-заде / Д. П. Урсу // Востоковед. сб. – 2004. – Вып. 6. – С. 8-9

Милий тиль ве медениет имаеджиси = Захисник рідної мови і культури / Д. П. Урсу // Тасиль. – 2004. – № 1 (5). – С. 21-26.

2005

Жизнь и смерть поэта / Д. П. Урсу // Лятиф-заде А. Хаял-омюр : Шинклер, поэмалар, макъалелер / А. Лятиф-заде. – Акъмесджит, 2005. – С. 16-19.

Международное признание / Д. П. Урсу // Эхо веков. – Казань, 2005. – № 2. – С. 110-116.

Bekir Coban-zade : Nayati. Taqdiri.Zamani / Д. П. Урсу. – 2005. – 18 марта, 22 апр.

2006

Бекир Чобан-заде в борьбе за новый тюркский алфавит / Д. П. Урсу [и др.] / *Tükologiya Özal Buraxilis.* – 2006. – С. 40-48.

Первый Тюркологический съезд в судьбе Б. Чобан-заде / Д. П. Урсу [и др.] / *Tükologiya Özal Buraxilis.* – 2006. – С. 49-59.

2007

Гвіана / Д. П. Урсу // *Енциклопедія сучасної України.* – К., 2007. – Т. 7. – С. 385.

Деревицький / Д. П. Урсу // *Енциклопедія сучасної України.* – К., 2007. – Т. 7. – С. 412.

Джемалєідов / Д. П. Урсу // *Енциклопедія сучасної України.* – К., 2007. – Т. 7. – С. 517.

Джетере Нуріє / Д. П. Урсу // *Енциклопедія сучасної України.* – К., 2007. – Т. 7. – С. 522.

Джетере Сервер / Д. П. Урсу // *Енциклопедія сучасної України.* – К., 2007. – Т. 7. – С. 522.

Джібуті / Д. П. Урсу // *Енциклопедія сучасної України.* – К., 2007. – Т. 7. – С. 385.

История наоборот / Д. П. Урсу // *Одес. Вестн.* – 2007. – 13 окт. (№ 222-223). – С. 10.

Рыцарь науки о литературе : профессор С. П. Ильев в переписке с друзьями / Д. П. Урсу // *Серебряный век : диалог культур : сб. науч. ст.* – Одеса : Астропринт, 2007. – С. 6-14.

2008

Відродження історичного факультету ОДУ, 1934-1941 рр. / Д. П. Урсу [та ін.] // *Зап. іст. ф-ту.* – Одеса, 2008. – Вип. 19. – С. 233-246.

Изучение этногенеза как моральная дилемма / Д. П. Урсу // *Калмыков З. А. Татары : общность и различия : заметки о происхождении, языке и литературе.* – Симферополь : Аян, 2008. – С. 3-8.

Історія навпаки / Д. П. Урсу // *Тасиль.* – 2008. – № 4 (18). – С. 3-5.

Осман Акчокраклы : биография / Д. П. Урсу // *Полуостров.* – 2008. – 28 нояб.

Перспектива чи ретроспектива? Роздуми про поліпшення викладання історії в школі / Д. П. Урсу // Педагогіка толерантності. – 2008. – № 3 (45). – С. 66-70.

Татари : общность и различия / Д. П. Урсу // Полуостров. – 2008. – 19 сент.

Трагедия 17 апреля 1938 года / Д. П. Урсу // Полуостров. – 2008. – 18 апр. ; Авдет. – 2008. – 21 апр.

Recherches d'archive sur en Francais de Crimée, héros de Madagascar / D. P. Ursu // Les Francais en Crimée. – Simferopol, 2008. – P. 78-86.

2009

Голосование в краевом совете : судьба одного из воздержавшихся / Д. П. Урсу // BiblioPolis. – 2009. – № 3. – С. 86-91.

Доніч Сергій Володимирович (1900-1958) / Д. П. Урсу, В. В. Левченко // Одеські історики : енциклопед. вид. Т. 1 : Початок ХІХ - середина ХХ ст.. – Одеса, 2009. – С. 130-133.

Клаузнер Йосип Львович (Йосиф Гедалія) (1874-1958) / Д. П. Урсу // Одеські історики : енциклопед. вид. Т. 1 : Початок ХІХ - середина ХХ ст. – Одеса, 2009. – С. 162-164.

Коцейовський Олександр Леопольдович (1887-1919) / Д. П. Урсу, О. Є. Музичко // Одеські історики : енциклопед. вид. Т. 1: Початок ХІХ - середина ХХ ст. – Одеса, 2009. – С. 184-186.

Одесские годы Йосифа Клаузнера / Д. П. Урсу // Дерибасовская-Ришельевская : одес. альм. – 2009. – № 36. – С. 34-58.

Одесский транзит 1945 года : репатриация французских военнопленных из СССР / Д. П. Урсу // Юго-Запад. Одессика : ист.-краеведч. науч. альм. – 2009. – № 8. – С. 103-118.

2010

Желтый флаг над Одессой / Д. П. Урсу // Дерибасовская-Ришельевская. – 2010. – Вып. 42. – С. 81-93.

З історії сходознавства в Криму / Д. П. Урсу // Мовні та літературні зв'язки України з країнами Сходу / за ред. І. Бондаренко. – К., 2010. – С. 178-194.

З історії сходознавства на Півдні України / Д. П. Урсу // Мовні та літературні зв'язки України з країнами Сходу / за ред. І. Бондаренко. – К., 2010. – С. 162-177.

Историография как точная наука. Воспоминания о будущем / Д. П. Урсу // Харк. історіогр. зб. – Х., 2010. – Вип. 10. – С. 99-125.

Йосиф Клаузнер / Д. П. Урсу // Они оставили след в истории Одессы : электр. биогр. справ. – Одесса, 2010.

Одесский транзит 1946 года : репатриация советских граждан из Франции / Д. П. Урсу // Юго-Запад. Одессика : ист.-краеведч. науч. альм. – 2010. – Вып. 9. – С. 93-122.

Ученые Одессы – жертвы идеологических кампаний 1946-1953 гг. / Д. П. Урсу // Юго-Запад. Одессика : ист.-краеведч. науч. альм. – 2010. – Вып. 10. – С. 114-174.

An Invincible Weapon / D. P. Ursu // BiblioPolis. – 2010 – № 1 (33). – P. 84-90.

2011

Зарубежная печать о событиях в Одессе летом 1970 года / Д. П. Урсу // Юго-Запад. Одессика : ист.-краеведч. науч. альм. – 2011. – Вып. 11. – С. 146-173.

Рецензії

2000

Ценный труд по библиографии украинского востоковедения / Д. П. Урсу // Востоковед. сб. – 2000. – № 4. – С. 189-194. – Рец. на кн. : Кочубей Ю. М. Україна і Схід. Культурні взаємозв'язки України з народами Близького і середнього Сходу : підручний бібліогр. покажч. / Ю. М. Кочубей. – К., 1998. – 227 с.

2003

[Рецензия] / Д. П. Урсу // Укр. іст. журн. – 2003. – № 2. – С. 137-139. – Рец. на кн. : Матяш І. Особа в українській архівістиці : біографічні нариси / І. Матяш. – К., 2001. – 226 с.

2009

[Рецензия] / Д. П. Урсу // Краєзнавство. – 2009. – № 1/2. – С. 236-238. – Рец. на кн. : Непомнящий А. А. Подвижники кримоведения. Т. 2 : Taurica orientalia / А. А. Непомнящий. – Симферополь, 2008. – 600 с. – (Биобиблиография кримоведения ; вып. 12).

[Рецензия] / Д. П. Урсу // Ab Imperio. – Казань, 2009. – № 1. – С. 429-439. – Рец. на кн. : Retours d'URSS : Les prisonniers de guerre et les internés français dans les archives sovietiques. – Paris, 2001. – 428 p.

Матеріали конференцій:

2003

Ученики и соратники И. Гаспринского / Д. П. Урсу // Исмаил-бей Гаспринский – великий сын крымскотатарского народа : материалы междунар. конф. – Симферополь, 2003. – С. 36-38.

2008

Південний вектор зовнішньої політики Української держави / Д. П. Урсу // Революції в Україні ХХ-ХХІ ст. : співзвуччя епох : матеріали 4-ої Міжнар. наук. конф. – Одеса, 2008. – С. 98-99.

«Університет в Ієрусалиме буде великим синтезом Востока и Запада» / Д. П. Урсу // 12-е Запорож. єврейские чтения. – Запорожье, 2008. – С. 9-35.

2009

Одеса як аванпост світової революції / Д. П. Урсу // Революції в Україні : співзвуччя епох : матеріали 5-ої Всеукр. наук. конф. – Одеса, 2009. – С. 88-90.

Участь у національних, міжнародних організаціях, асоціаціях:

- Член Наукової ради АН СРСР з проблем Африки (з 1977 р.),
- член Російської асоціації усної історії,
- віце-президент Українського біографічного товариства,
- член Спеціалізованих рад при Інституті сходознавства НАН України та Запорізькому університеті
- член НТШ ім. Т. Шевченка

Участь у національних, міжнародних заходах:

- XV Міжнародний конгрес історичних наук (Бухарест),
- Міжнародний семінар африканістів (Братислава),
- конференція ЮНЕСКО (Париж),
- семінар Україна-НАТО (Брюссель) та ін.